

PRILOG B

**ODREDBE O PRIJEVOZNOJ OPREMI I
PRIJEVOZNIM RADNJAMA**

8. DIO

Uvjeti za članove posade vozila, opremu, rad i dokumentaciju

POGLAVLJE 8.1

OPĆI UVJETI ZA PRIJEVOZNE JEDINICE I OPREMU

8.1.1 Prijevozne jedinice

U sklopu prijevozne jedinice natovarene opasnim tvarima ni u kojemu slučaju ne smije biti više od jedne prikolica (ili poluprikolice).

8.1.2 Dokumentacija u prijevoznoj jedinici

8.1.2.1 Uz dokumentaciju koja je potrebna prema drugih propisima, u vozačkoj kabini prijevozne jedinice mora biti sljedeća dokumentacija:

- (a) prijevozna dokumentacija propisana u 5.4.1, koja obuhvaća sve opasne tvari koje se prevoze;
- (b) upute u pisanom obliku propisane u 5.4.3;
- (c) *(Rezervirano)*
- (d) osobni identifikacijski dokument sa fotografijom svakog člana posade vozila, u skladu s 1.10.1.4.

8.1.2.2 Kad u odredbama u ADR-u postoji zahtjev za posjedovanjem sljedećih dokumenata, također moraju biti u vozačkoj kabini prijevozne jedinice:

- (a) potvrda o odobrenju, kako se navodi u 9.1.3, za svaku prijevoznu jedinicu ili element;
- (b) isprava o obuci vozača, propisana u 8.2.1;
- (c) preslika odobrenja ovlaštenog organa, kada je zahtijevano u 5.4.1.2.1 (c) ili (d) ili 5.4.1.2.3.3.

8.1.2.3 Upute u pisanom obliku propisane u 5.4.3 moraju biti uvijek na vidljivom mjestu.

8.1.2.4 *(Izbrisano)*

8.1.3 Obilježavanje i označavanje

Prijevozne jedinice u kojima se prevoze opasne tvari moraju biti obilježene i označene u skladu s poglavljem 5.3.

8.1.4 Protupožarna oprema

8.1.4.1 Tablica u nastavku prikazuje minimalne odredbe za prijenosne vatrogasne aparate za klase zapaljivosti¹ A, B i C koje vrijede za prijevozne jedinice koje prevoze opasne tvari osim onih navedenih u 8.1.4.2:

(1) Najveća dopuštena masa prijevozne jedinice	(2) Najmanji broj vatrogasnih aparata	(3) Najmanji ukupni kapacitet po prijevoznoj jedinici	(4) Protupožarni aparat prikladan za požar u motoru ili vozačkoj kabini. Barem jedan s minimalnim kapacitetom	(5) Zahtjev za dodatnim protupožarnim aparatom/ima. Barem jedan protupožarni aparat mora imati minimalni kapacitet od
≤ 3,5 tona	2	4 kg	2 kg	2 kg
> 3,5 tona ≤ 7,5 tona	2	8 kg	2 kg	6 kg
> 7,5 tona	2	12 kg	2 kg	6 kg

Obujmi su navedeni za uređaje sa suhim prahom (ili jednakovrijedni obujmi za bilo koje drugo odgovarajuće sredstvo za gašenje).

8.1.4.2 Prijevozne jedinice u kojima se prevoze opasne tvari u skladu sa 1.1.3.6, moraju biti opremljene jednim prenosivim vatrogasnim aparatom protupožarne klase¹ A, B i C, najmanjeg kapaciteta dva kg suhoga praha (ili jednakovrijedni obujam nekoga drugog prikladnog sredstva za gašenje).

8.1.4.3 Prenosivi vatrogasni aparati moraju biti prikladni za uporabu na vozilu i moraju biti u skladu sa zahtjevima EN 3 Prenosivi aparati za gašenje, dio 7 (EN 3-7:204 + A1:2007).

Ako je vozilo opremljeno fiksnim vatrogasnim aparatima, automatskim ili aparatima koji se lako aktiviraju za gašenje požara na motoru, prijenosni aparati ne moraju biti korišteni za gašenje vatre na motoru. Sredstva za gašenje moraju biti takva da ne ispuštaju otrovne plinove u kabinu vozača ili negativno djeluju utjecajem topline.

8.1.4.4 Prijenosni aparati za gašenje požara u skladu s odredbama točaka 8.1.4.1 ili 8.1.4.2 moraju imati plombu kojom se može provjeriti da nisu korišteni.

Aparati za gašenje požara moraju biti podvrgnuti pregledima u skladu s odobrenim nacionalnim normama kako bi se osigurala njihova funkcionalna sigurnost. Moraju imati obilježje sukladnosti s normom koju priznaje nadležno tijelo i oznaku datuma (mjesec, godina) sljedećeg pregleda ili najduže dozvoljenog razdoblja korištenja, kako je primjenjivo.

8.1.4.5 Vatrogasni aparati moraju biti postavljeni na prijevozne jedinice tako da su lako dostupni članovima posade vozila. Postupak postavljanja mora se provesti tako da su vatrogasni aparati zaštićeni od djelovanja klimatskih uvjeta i da to ne utječe na njihovu učinkovitost. Datum naveden u 8.1.4.4 ne smije isteći tijekom prijevoza.

¹ Za definiciju klase zapaljivosti, vidi normu EN 2:1992 + A1:2004 o klasifikaciji požara.

8.1.5 Ostala oprema i oprema za osobnu zaštitu

- 8.1.5.1 Svaka prijevozna jedinica koja prevozi opasne tvari mora biti opremljena s opremom za opću i osobnu zaštitu u skladu s 8.1.5.2. Oprema mora biti u skladu s brojem listice opasnosti opasne/ih tvari koja/e je/su utovarena/e. Broj listice opasnosti mora biti naveden u prijevoznom dokumentu.
- 8.1.5.2 Sljedeća oprema mora biti u/na prijevoznoj jedinici:
- za svako vozilo, podmetač kotača veličine prikladne najvećoj masi vozila i promjeru kotača;
 - dva samostojeća sigurnosna znaka;
 - tekućinu za ispiranje očiju²; i
za svakog člana posade vozila
 - sigurnosni prsluk (npr. kako je opisan u EN ISO 20471 normi);
 - prenosiva svjetiljka u skladu s zahtjevima u 8.3.4;
 - par zaštitnih rukavica; i
 - zaštitu očiju (npr. zaštitne naočale).
- 8.1.5.3 Dodatna oprema zahtijevana za određene klase je:
- zaštitna maska³ za svakog člana posade vozila mora biti u/na prijevoznoj jedinici za opasne tvari s brojevima listica opasnosti 2.3 ili 6.1;
 - lopata⁴;
 - brtva za slivnike⁴;
 - spremnik (kanta) za skupljanje⁴.

² Nije obveza za tvari s brojevima listica opasnosti 1, 1.4, 1.5, 1.6, 2.1, 2.2 i 2.3.

³ Na primjer zaštitna maska kombinirano s plinskom/parnim filterom A1B1E1K1-P1 ili A2B2E2K2-P2 tip koji je opisan u EN 14387:2004 + A1:2008 normi.

⁴ Obveza samo za krute i tekuće tvari s brojevima listica opasnosti 3, 4.1, 4.3, 8 ili 9.

POGLAVLJE 8.2

UVJETI ZA OBUKU POSADE VOZILA

8.2.1 Opći uvjeti za obuku vozača

- 8.2.1.1 Vozači vozila u kojima se prevoze opasne tvari, moraju imati ispravu koju je izdalo nadležno tijelo, kojom se potvrđuje da su pohađali obuku i položili ispit o posebnim uvjetima koje je potrebno zadovoljiti u prijevozu opasnih tvari.
- 8.2.1.2 Vozači vozila u kojima se prevoze opasne tvari, moraju pohađati osnovni tečaj obuke. Obuka se provodi u obliku tečaja koji je odobrilo nadležno tijelo. Osnovni ciljevi tečaja moraju biti sljedeći: upoznati vozače s opasnostima koje proizlaze iz prijevoza opasnih tvari i dati obavijesti koje su nužne za što manju vjerojatnosti da dođe do nezgode; ako do toga dođe, osposobiti ih da poduzmu odgovarajuće mjere koje su potrebne za njihovu sigurnost i sigurnost javnosti i okoliša, da ograniče učinak nezgode. Obuka, u koju su uključene praktične vježbe, provodi se na temelju obuke za sve kategorije vozača, a obuhvaća najmanje teme definirane u 8.2.2.3.2. Nadležno tijelo može odobriti osnovno tečaj ograničen na određenu klasu ili klase. To ograničenje osnovnog tečaja ne smije se odnositi na tečajeve spomenute u 8.2.1.4.
- 8.2.1.3 Vozači vozila ili MEMU u kojima se prevoze opasne tvari u fiksnim cisternama ili izgradnim cisternama, obujma iznad 1 m³, vozači baterijskih vozila čiji ukupni obujam prelazi 1 m³ i vozači vozila ili MEMU u kojima se prevoze opasne tvari u kontejnerskim cisternama, prenosivim cisternama ili MEGC čiji pojedinačni obujam prelazi 3 m³ na prijevoznj jedinici, moraju pohađati specijalizirani tečaj obuke za prijevoz u cisternama kojom su obuhvaćene najmanje teme definirane u 8.2.2.3.3. Nadležno tijelo može odobriti provedbu specijaliziranog tečaja ograničenog na određene opasne tvari ili određenu klasu ili klase. To ograničenje specijaliziranog tečaja za cisterne ne smije se odnositi na tečajeve spomene u 8.2.1.4.
- 8.2.1.4 Vozači vozila koja prevoze opasne tvari klase 1, osim tvari i predmeta podskupine 1.4, skupine kompatibilnosti S, ili klase 7, moraju pohađati specijalizirane tečajeve obuke koji pokrivaju barem područja definirana u 8.2.2.3.4 ili 8.2.2.3.5, kako je primjenjivo.
- 8.2.1.5 Svi tečajevi obuke, praktične vježbe, ispiti i uloga nadležnih tijela moraju biti u skladu s odredbama 8.2.2.
- 8.2.1.6 Sve isprave o obuci u skladu s uvjetima u ovom odjeljku i u skladu 8.2.2.8.3, koje izdaje nadležno tijelo ugovorne strane za trajanja njihove valjanosti moraju prihvatiti nadležna tijela ostalih ugovornih strana.

8.2.2 Posebni uvjeti za obuku vozača

- 8.2.2.1 Potrebno znanje i vještine prenose se obukom kojom su obuhvaća teoretska predavanja i praktične vježbe. Znanje se mora provjeriti na ispitu.
- 8.2.2.2 Organizator obuke mora osigurati da su instruktori dobro upoznati i da uzimaju u obzir najnovije izmjene propisa i uvjeta obuke koja se odnosi na prijevoz opasnih tvari. Obuka mora biti vezana uz praksu. Program obuke mora biti u skladu s odobrenjem iz 8.2.2.6, o predmetima navedenima u 8.2.2.3.2 do 8.2.2.3.5. Početna obuka i dodatna obuka, također mora uključivati individualne praktične vježbe (vidi 8.2.2.3.8).

8.2.2.3 *Struktura obuke*

8.2.2.3.1 Početna i dodatna obuka mora biti u obliku osnovnoga tečaja, a ovisno o slučaju, i specijaliziranih tečajeva.

8.2.2.3.2 Teme u osnovnome tečaju, najmanje moraju biti sljedeće:

- (a) opći uvjeti upravljanja prijevozom opasnih tvari;
- (b) osnovne vrste opasnosti;
- (c) informacije o zaštiti okoliša u kontroli prijevoza otpada;
- (d) zaštitne i sigurnosne mjere primjerene raznim vrstama opasnosti;
- (e) što učiniti nakon nesreće (prva pomoć, sigurnost na cesti, osnovno znanje o uporabi zaštitne opreme, upute u pisanom obliku itd.);
- (f) označavanje, obilježavanje listicama opasnosti i označavanje narančastom pločama;
- (g) što vozač mora, a što ne smije činiti pri prijevozu opasnih tvari;
- (h) svrha i način rada tehničke opreme na vozilima;
- (i) zabrana zajedničkog utovara na isto vozilo ili u kontejner;
- (j) zaštitne mjere koje je potrebno poduzeti za utovara i istovara opasnih tvari;
- (k) opće informacije u svezi s građanskopravnom odgovornošću;
- (l) informacije o raznim načinima prijevoza;
- (m) rukovanje i skladištenje pakovanja;
- (n) prometna ograničenja u tunelima i upute o ponašanju u tunelima (prevencija i sigurnost, prevencija pri nesreći, sigurnost, postupak u slučaju požara ili drugih nesreća, itd.);
- (o) značaj sigurnosti.

8.2.2.3.3 Teme koje moraju biti uključene u specijalistički tečaj za prijevoz u cisternama, najmanje su sljedeće:

- (a) ponašanje vozila na cesti, uključujući pomicanje tvari;
- (b) posebni uvjeti za vozila;
- (c) opće teoretsko znanje o raznim i različitim sustavima za punjenje i pražnjenje;
- (d) posebne dodatne odredbe koje se odnose na uporabu tih vozila (odobrenja, označavanje odobrenja, označavanje listicama opasnosti i označavanje narančastom pločom itd.).

8.2.2.3.4 Teme koje moraju biti uključene u specijalistički tečaj za prijevoz tvari i predmeta klase 1, najmanje moraju biti sljedeće:

- (a) specifične opasnosti vezane uz eksplozive i pirotehničke tvari i predmete;
- (b) specifični uvjeti u svezi s mješovitim utovarom tvari i predmeta klase 1.

- 8.2.2.3.5 Teme koje moraju biti uključene u specijalistički tečaj za prijevoz radioaktivnih materijala klase 7, najmanje moraju biti sljedeće:
- (a) specifične opasnosti vezane uz ionizirajuće zračenje;
 - (b) specifični uvjeti u svezi s pakiranjem, rukovanjem, zajedničkim utovarom i skladištenjem radioaktivnoga materijala;
 - (c) specifične mjere koje mora poduzeti u slučaju nesreće prouzročene radioaktivnim materijalom.

8.2.2.3.6 Nastavna jedinica traje 45 minuta.

8.2.2.3.7 U danu tečaja obično nije dozvoljeno više od osam nastavnih jedinica .

8.2.2.3.8 Praktične vježbe moraju biti povezane s teoretskom obukom i moraju pokrivati najmanje prvu pomoć, protupožarnu zaštitu i postupanje u slučaju nezgode ili nesreće.

8.2.2.4 Početni program obuke

8.2.2.4.1 Najkraća vremena teoretskoga dijela svakoga početnog tečaja ili dijela sveobuhvatnoga tečaja su:

Osnovni tečaj	18 nastavnih jedinica
Specijalistički tečaj za prijevoz u cisternama	12 nastavnih jedinica
Specijalistički tečaj za prijevoz tvari i predmeta klase 1	8 nastavnih jedinica
Specijalistički tečaj za prijevoz radioaktivnoga materijala klase 7	8 nastavnih jedinica

Kod osnovnog tečaja i specijalističkog tečaja za prijevoz u cisternama dodatne nastavne jedinice zahtijevane u 8.2.2.3.8 određuju se prema broju polaznika tečaja.

8.2.2.4.2 Trajanje sveobuhvatnoga tečaja može odrediti nadležno tijelo koje održava osnovni tečaj i specijalistički tečaj za cisterne, ali ih može dopuniti skraćenim specijalističkim tečajevima klase 1 i 7.

8.2.2.5 Dodatni program obuke

8.2.2.5.1 Dodatna obuka, koju mora pohađati u redovitim vremenskim razmacima, pomaže vozačima da osvježe svoje znanje; uključena su nova tehnička, pravna i saznanja koja se odnose na tvari.

8.2.2.5.2 Dodatna obuka, u koju su uključene praktične vježbe, mora trajati najmanje dva dana za sveobuhvatnu obuku, odnosno najmanje pola trajanja osnovnog dijela tečaja ili osnovnog specijalističkog tečaja navedenog u 8.2.2.4.1 za pojedinačne tečajeve.

8.2.2.5.3 Vozač može zamijeniti dodatni tečaj i ispit sa osnovnim početnim tečajem i ispitom.

8.2.2.6 Odobrenje obuke

8.2.2.6.1 Tečajevе obuke odobrava nadležno tijelo.

8.2.2.6.2 Odobrenje se može izdati samo na zahtjev podnijet u pisanomu obliku.

- 8.2.2.6.3 Zahtjevu za odobrenje mora priložiti sljedeće dokumente:
- (a) podroban program obuke, uz navođenje tema koje se predaju, i navođenje rasporeda i planiranih nastavnih postupaka;
 - (b) kvalifikacije i područja aktivnosti nastavnoga osoblja;
 - (c) obavijesti o prostorijama gdje se održavaju tečajevi i o nastavnomu materijalu, kao i o objektima za praktične vježbe;
 - (d) uvjeti za sudjelovanje na tečajevima, kao što je predviđeni broj polaznika.
- 8.2.2.6.4 Nadležno tijelo mora organizirati nadzor obuke i ispita.
- 8.2.2.6.5 Odobrenje u pisanomu obliku izdaje nadležno tijelo, pod slijedećim uvjetima:
- (a) obuka se mora provoditi u skladu s važećim dokumentima;
 - (b) nadležno tijelo ima pravo poslati ovlaštene osobe da su nazočne tečajevima i ispitima;
 - (c) nadležno tijelo mora biti obaviješteno o nadnevku i mjestima pojedinih tečajeva obuke;
 - (d) odobrenje se može povući ako se ne poštuju uvjeti za izdavanje odobrenja.
- 8.2.2.6.6 Dokument o odobrenju mora sadržavati podatak da je li riječ o osnovnomu ili specijalističkomu tečaju, početnomu ili dodatnomu tečaju ili se odnosi na ograničenja za određenu opasnu tvar ili tvari ili na određenu klasu ili klase.
- 8.2.2.6.7 Ako tijelo koje provodi obuku, nakon što je izdano odobrenje za tečaj obuke, namjerava unijeti bilo kakve izmjene u odnosu na pojedinosti koje su važne za odobrenje, od nadležnoga tijela unaprijed mora zatražiti dozvolu. To se posebno odnosi na promjene u svezi s programom obuke.
- 8.2.2.7 Ispiti**
- 8.2.2.7.1 *Ispiti za osnovni tečaj*
- 8.2.2.7.1.1 Nakon završetka osnovne obuke, uključujući praktične vježbe, počinju ispiti iz osnovnoga tečaja.
- 8.2.2.7.1.2 Na ispitu kandidat mora dokazati da ima znanje, da shvaća i ima vještinu koja je potrebna za posao profesionalnoga vozača vozila u kojima se prevoze opasne tvari, kako je provedeno na osnovnomu tečaju obuke.
- 8.2.2.7.1.3 U tu svrhu, nadležno ili ispitno tijelo koje je odobrilo to tijelo mora pripremiti katalog s pitanjima koja se odnose na teme koje su nabrojene u 8.2.2.3.2. Pitanja na ispitu izvlače se iz toga kataloga. Prije ispita kandidati ne smiju znati koja su pitanja odabrana iz kataloga.
- 8.2.2.7.1.4 Za sveobuhvatni tečaj može se održati jedan ispit.
- 8.2.2.7.1.5 Svako nadležno tijelo mora nadzirati postupak ispita; uključujući, ako je potrebno, infrastrukturu i organizaciju elektroničkih ispita u skladu s pododjeljkom 8.2.2.7.1.8, ako ih treba provesti.
- 8.2.2.7.1.6 Ispiti moraju biti oblika pisanoga ispita ili kombinaciji pisanoga i usmenog ispita. Svaki kandidat mora odgovoriti na najmanje 25 pitanja u pisanom obliku za osnovni tečaj. Ukoliko se radi o ispitu za tečaj obnove znanja, mora biti postavljeno najmanje 15 pitanja u pisanom obliku. Ispit mora trajati najmanje 45, odnosno 30 minuta. Pitanja mogu biti različitog stupnja težine i mogu se različito bodovati.

8.2.2.7.1.7 Svako će ispitivanje biti nadgledano. Svaka manipulacija ili prijevarena bit će onemogućena koliko je to moguće. Osigurat će se utvrđivanje vjerodostojnosti kandidata. Svi ispitni dokumenti bit će zabilježeni i sačuvani u tiskanom obliku ili elektronički kao datoteka.

8.2.2.7.1.8 Pisani ispiti mogu se u cijelosti ili djelomično provoditi kao elektronički ispiti u kojima se odgovori bilježe i procjenjuju korištenjem postupaka elektroničke obrade podataka (EDP), ako su sljedeći uvjeti ispunjeni:

- (a) Nadležno tijelo mora provjeriti i prihvatiti hardver i softver;
- (b) Osigurano je ispravno tehničko djelovanje. Provest će se postupci za to hoće li se ispit nastaviti ako dođe do kvara uređaja i aplikacija te kako će se nastaviti. Nikakva pomoć ne smije biti dostupna za ulazne uređaje (npr. funkcije elektroničke pretrage), a oprema koja je omogućena ne smije omogućavati ikakvu komunikaciju kandidatima s drugim uređajima tijekom ispita;
- (c) Pohranjuju se konačni unosi svakog kandidata. Utvrđivanje rezultata je transparentno;
- (d) Koristi se samo onaj elektronički medij koji je pribavilo ispitno tijelo. Nema načina da kandidat unosi daljnje podatke u pribavljeni elektronički medij; kandidat može samo odgovoriti na postavljena pitanja.

8.2.2.7.2 *Ispiti za specijalističke tečajeve za prijevoz u cisternama ili za prijevoz tvari i predmeta klase 1 ili radioaktivnoga materijala klase 7*

8.2.2.7.2.1 Nakon položenoga ispita iz osnovnog tečaja i nakon odslušanoga specijalističkoga tečaja za prijevoz u cisternama ili za prijevoz eksplozivnih ili radioaktivnih materijala, kandidat može pristupiti odgovarajućemu ispitu.

8.2.2.7.2.2 Ispit se održava i nadzire na istoj osnovi kao i u 8.2.2.7.1. Katalog pitanja mora sadržavati dijelove navedene u 8.2.2.3.3, 8.2.2.3.4 ili 8.2.2.3.5, kako je prihvatljivo.

8.2.2.7.2.3 Za svaki specijalistički tečaj postavlja se najmanje 15 pitanja u pisanom obliku. Ukoliko se radi o ispitu za tečaj obnove znanja, mora biti postavljeno najmanje 10 pitanja u pisanom obliku. Ispit mora trajati najmanje 30, odnosno 20 minuta za pojedinačne tečajeve.

8.2.2.7.2.4 Ako je ispit za ograničeni osnovni tečaj i ispit za specijalistički tečaj se ograničava na isti opseg.

8.2.2.8 *Potvrda o obuci za vozača*

8.2.2.8.1 Prema 8.2.1.1, potvrda se izdaje:

- (a) Nakon dovršenoga osnovnog tečaja obuke, pod uvjetom da je kandidat uspješno položio ispit u skladu sa 8.2.2.7.1;
- (b) Ovisno o slučaju, nakon dovršenoga specijalističkog tečaja za prijevoz u cisternama ili prijevoz tvari klase 1 ili radioaktivnoga materijala klase 7, ili nakon stečenoga znanje navedenoga u posebnim odredbama S1 i S11 u poglavlju 8.5, pod uvjetom da je kandidat uspješno položio ispit u skladu sa 8.2.2.7.2.
- (c) Ako se primjenjuje, poslije ograničenog osnovnog ili ograničenog specijalističkog tečaja za cisterne i ispita provedenog u skladu sa 8.2.2.7.1 ili 8.2.2.7.2. Na izdanoj potvrdi mora biti jasno naznačen njen ograničeni opseg valjanost za određene tvari i klase.

8.2.2.8.2 Vrijeme valjanosti potvrde o obuci vozača mora biti pet godina od dana provedenog ispita osnovnog tečaja ili ispita početnog sveobuhvatnog ispita.

Potvrda mora biti produljena valjanost ako vozač sudjeluje na dodatnom tečaju u skladu s

8.2.2.5 i uspješno položi ispit u skladu s 8.2.2.7 u sljedećim slučajevima:

- (a) u roku dvanaest mjeseci prije nadnevka isteka valjanosti potvrde. Nadležno tijelo mora izdati novu potvrdu, s valjanosti od pet godina, s time da valjanost potvrde počinje datumom isteka prethodne potvrde;
- (b) ranije od roka dvanaest mjeseci prije nadnevka isteka valjanosti potvrde. Nadležno tijelo mora izdati novu potvrdu, s valjanosti od pet godina, s time da valjanost potvrde počinje datumom provedenog ispita.

Ukoliko vozač proširuje područje za koje vrijedi njegova potvrda tijekom valjanosti, prema zahtjevima u 8.2.2.8.1 (b) i (c), vrijeme valjanosti nove potvrde mora ostati kao i na prethodnoj potvrdi. Kada vozač uspješno položi ispit specijalističkog tečaja, specijalistički dio mora vrijediti do dana isteka potvrde.

8.2.2.8.3 Potvrda mora imati oblik prema obliku u 8.2.2.8.5. Dimenzije moraju biti u skladu s ISO 7810:2003 ID-1 i mora biti izrađena od plastike. Boja mora biti bijela s crnim slovima. Ona mora uključivati dodatne sigurnosne zaštite poput holograma, UV otisaka ili zaštićenog oblika.

8.2.2.8.4 Potvrda mora biti izrađena na jeziku ili na jednom od jezika države nadležnog tijela koje izdaje ispravu. Ako nijedan od tih jezika nije engleski, francuski ili njemački, naziv potvrde, tekst točke 8. i tekst na poleđini, moraju biti prevedeni i na engleski, francuski ili njemački jezik.

<i>Prednja strana</i>	<p>ADR POTVRDA O OBUCI VOZAČA</p> <p>**</p> <p>(Slika vozača)*</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.(BROJ POTVRDE)* 2.(PREZIME)* 3.(IME ILI IMENA)* 4.(DATUM ROĐENJA)* 5.(NACIONALNOST)* 6.(POTPIS VOZAČA)* 7.(IZDAVATELJ)* 8.(VALJANOST):(d.d./mm/yyyy)* 						
<i>Stražnja strana</i>	<table border="0" style="width: 100%;"> <tr> <td style="text-align: center;">VRIJEDI ZA KLASU(E) ILI UN. BR.:</td> <td style="text-align: center;">DRUGAČIJE OD</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">U CISTERNAMA:</td> <td style="text-align: center;">CISTERNI:</td> </tr> <tr> <td style="vertical-align: top; padding-top: 10px;">9. (Unesi klase ili UN broj(eve))*</td> <td style="vertical-align: top; padding-top: 10px;">10. (Unesi klase ili UN broj(eve))*</td> </tr> </table>	VRIJEDI ZA KLASU(E) ILI UN. BR.:	DRUGAČIJE OD	U CISTERNAMA:	CISTERNI:	9. (Unesi klase ili UN broj(eve))*	10. (Unesi klase ili UN broj(eve))*
VRIJEDI ZA KLASU(E) ILI UN. BR.:	DRUGAČIJE OD						
U CISTERNAMA:	CISTERNI:						
9. (Unesi klase ili UN broj(eve))*	10. (Unesi klase ili UN broj(eve))*						

* Zamijeniti tekst s odgovarajućim podatcima.

** Oznaka koja se koristi za vozila prema međunarodnom prometu (za potpisnice 1968 Konvencija o cestovnom prometu ili 1949 Konvencija o cestovnom prometu, notificirana od Generalnog tajnika Ujedinjenih naroda u skladu s člankom 45 (4) ili dodatkom 4 Konvencija).

8.2.2.8.6

Ugovorne strane moraju dostaviti tajništvu UNECE-a primjer nacionalnog modela za svaku potvrdu koju se namjerava izdati u skladu s ovim odjeljkom. Ugovorne strane također moraju priložiti i pojašnjenja kako bi se omogućile provjera usklađenosti potvrda s dostavljenim primjerima. Tajništvo će te podatke objaviti na svojim internetskim stranicama.

8.2.3

Osposobljavanje drugih osoba, osim vozača koji posjeduju svjedodžbu u skladu s točkom 8.2.1, a koji su uključeni u cestovni prijevoz opasnih tvari

Osobe čije se dužnosti odnose na prijevoz opasnih tvari u cestovnome prometu moraju proći obuku o uvjetima kojima se regulira prijevoz opasnih tvari koja odgovara njihovim odgovornostima i dužnostima u poglavlju 1.3. Uvjet se odnosi na pojedince, kao što je osoblje zaposleno kod operatora u cestovnome prometu ili pošiljatelja, osoblje koje utovaruje ili istovaruje opasne tvari, osoblje zaposleno u otpremničkim ili špediterskim agencijama i vozači vozila, osim vozača koji imaju uvjerenje sukladno 8.2.1, a koji sudjeluju u prijevozu opasnih tvari u cestovnome prometu.

POGLAVLJE 8.3

UVJETI KOJE MORAJU ISPUNJAVATI ČLANOVI POSADE VOZILA

8.3.1 Putnici

Uz članove posade vozila, u prijevoznj jedinici u kojoj se prevoze opasne tvari, ne smiju se prevoziti putnici.

8.3.2 Uporaba uređaja za gašenje požara

Članovi posade vozila moraju znati koristiti vatrogasne aparate.

8.3.3 Zabrana otvaranja ambalaže

Vozač ili njegov pomoćnik ne smiju otvarati pakovanja u kojemu su opasne tvari

8.3.4 Prenosive svjetiljke

Prenosive svjetiljke koje se koriste ne smiju imati metalnu površinu koja može proizvesti iskre.

8.3.5 Zabrana pušenja

Pušenje je zabranjeno tijekom rada u blizini vozila, u ili na vozilu. Ova zabrana odnosi se i na uporabu elektronskih cigareta i sličnih uređaja.

8.3.6 Rad motora za vrijeme utovara i istovara

Osim ako je motor potreban za pokretanje pumpi ili drugih uređaja za utovar ili istovar vozila, i ako prema zakonu države u kojoj je vozilo u uporabi, dozvoljavaju takvo korištenje, motor mora biti isključen tijekom utovara i istovara.

8.3.7 Uporaba parkirne kočnice i podmetača za kotače

Vozila koja prevoze opasne tvari ne smiju biti parkirana bez aktivirane parkirne kočnice. Prikolica bez kočnog uređaja mora biti osigurana od pomicanja s najmanje jednim podmetačem opisanim u 8.1.5.2.

8.3.8 Uporaba priključaka

U slučaju da je prijevozna jedinica opremljena s protublokirajućim kočnim sustavom, sastavljena od motornog vozila i priključnog vozila čija najveća dopuštena masa prelazi 3,5 tona, spojevi navedeni pododjeljku 9.2.2.6 moraju biti spojeni između vučnog vozila i priključnog vozila tijekom cijelog vremena prijevoza.

POGLAVLJE 8.4

UVJETI ZA NADZOR VOZILA

8.4.1 Vozila u kojima se prevoze opasne tvari u količinama navedenim u posebnim odredbama S1 (6) i S14 do S24 poglavlja 8.5 za određenu tvar prema stupcu (19) tablice A poglavlja 3.2, moraju biti pod nadzorom ili se alternativno mogu ostaviti bez nadzora parkirane na osiguranom mjestu ili krugu tvornice. Ako takvi objekti nisu dostupni, vozilo, nakon što je propisno zaključano, može se parkirati na izdvojenom mjestu, uz zadovoljavanje uvjeta (a), (b) ili (c) u nastavku na:

- (a) parkiralištu za vozila koje nadzire čuvar koji je obaviješten o naravi tvari i o kretanju vozača;
- (b) javno ili privatno parkiralište na kojem postoji mala vjerojatnost oštećenja od strane drugih vozila
- (c) ili na prikladni otvoreni prostor odvojen od javnih brzih cesta i stambenoga dijela, gdje ljudi obično ne prolaze, niti se okupljaju.

Parkirališni objekti dozvoljeni u (b) mogu se koristiti samo ako nisu dostupni navedeni, u (a), a opisani u (c) mogu se koristiti samo ako nisu dostupni objekti opisani u (a) i (b).

8.4.2 Natovareni MEMU mora biti uvijek nadgledan ili parkiran, a nenadgledan samo u sigurnom prostoru ili sigurnom tvorničkom krugu. Prazni neočišćen MEMU je izuzet ovih zahtjeva.

POGLAVLJE 8.5

DODATNI UVJETI KOJI SE ODOSE NA ODREĐENE KLASE ILI TVARI

Uz uvjete u poglavljima 8.1 do 8.4, kad se na njih upućuje u stupcu (19) tablice A poglavlja 3.2, sljedeći uvjeti odnose se na prijevoz stvari ili proizvoda na koje se odnose. U slučaju neslaganja s uvjetima u poglavljima 8.1 do 8.4, prednost mora dati uvjetima u poglavlju

S1: **Zahtjevi za prijevoz eksplozivnih stvari i predmeta (klasa 1)**

(1) *Specijalistička obuka vozača*

Ako je, prema drugim propisima koji vrijede u državi ugovorne strane, vozač prošao jednakovrijednu obuku pod drukčijim režimom ili u druge svrhe, u koju su uključene teme definirane u 8.2.2.3.4, specijalistička obuka nije potrebna u potpunosti ili djelomice .

(2) *Ovlaštena osoba*

Ako je tako propisano prema nacionalnim propisima, nadležno tijelo države ugovorne strane u ADR-u može zatražiti da se u vozilu vozi ovlaštena osoba o trošku prijevoznika.

(3) *Zabrana pušenja, vatre i otvorenog plamena*

Pušenje, korištenje vatre ili otvorenog plamena zabranjena je na vozilima u kojima se prevoze stvari i predmeti klase 1, u njihovoj blizini i tijekom utovara i istovara tih stvari i predmeta. Ova zabrana odnosi se i na uporabu elektronskih cigareta i sličnih uređaja.

(4) *Mjesta utovara i istovara*

- (a) Utovar i istovar stvari i predmeta klase 1 ne smije se obavljati na javnomu naseljenomu mjestu bez posebne dozvole nadležnoga tijela;
- (b) Utovar i istovar stvari i predmeta klase 1 na javnomu mjestu koje nije naseljeno, zabranjeno je bez prethodne obavijesti nadležnoga tijela, osim ako aktivnost nije žurna zbog sigurnosnih razloga;
- (c) Ako se zbog bilo kojega razloga operacije rukovanja moraju obaviti na javnomu mjestu, stvari i predmeti različitih vrsta moraju se odvojiti prema listicama opasnosti;
- (d) Ako se vozila koja prevoze stvari i predmete klase 1 moraju zaustaviti zbog utovara ili istovara na javnomu mjestu, razmak između tih vozila kada nisu u pokretu mora biti najmanje 50 m. Ova se udaljenost ne odnosi na vozila iste prijevozne jedinice.

(5) Konvoji

- (a) Ako se prevoze tvari i predmeti klase 1 vozilima u konvoju, ne smiju održavati udaljenost manju od 50 metara između svake prijevozne jedinice;
- (b) Nadležno tijelo može propisati pravila za redosljed ili sastav konvoja.

(6) Nadzor vozila

Zahtjevi poglavlja 8.4 moraju biti primjenjivi samo kada tvari i predmeti klase 1 imaju ukupnu neto masu eksplozivne tvari na vozilu iznad ograničenja navedenih dolje:

Podskupina 1.1:	0 kg
Podskupina 1.2:	0 kg
Podskupina 1.3, kompatibilne skupine C:	0 kg
Podskupina 1.3, drugačijih od kompatibilne skupine C:	50 kg
Podskupina 1.4, drugačijih od navedenih dolje:	50 kg
Podskupina 1.5:	0 kg
Podskupina 1.6:	50 kg
Tvari i predmeti podskupine 1.4 pripadajućih UN brojeva 0104, 0237, 0255, 0267, 0289, 0361, 0365, 0366, 0440, 0441, 0455, 0456, 0500, 0512 i 0513:	0 kg

Za miješani utovar najmanje ograničenje na sve tvari ili predmeta koji se prevoze mora biti uzeto u obzir kao za teret u potpunosti.

Uz to, tvari i predmeti, kad podliježu odredbama iz odjeljka 1.10.3, moraju u svakom trenutku biti pod nadzorom u skladu sa sigurnosnim planom iz pododjeljka 1.10.3.2 da se spriječi zlonamjerni čin, te da se upozori vozača i nadležno tijelo u slučaju gubitka ili požara.

Prazna neočišćena ambalaža izuzeta je ovoga uvjeta.

(7) Zaključavanje vozila

Vrata i cerada na teretnim prostorima EX/II vozila i svi otvori na teretnim prostorima EX/III vozila koja prevoze tvari i predmete klase 1 moraju biti zaključani tijekom prijevoza, osim tijekom utovara i istovara.

S2: Dodatni uvjeti za prijevoz zapaljivih tekućina ili plinova

(1) Prenosive svjetiljke

U teretnim prostorima zatvorenih vozila u kojima se prevoze tekućine plamišta ne višeg od 60°C ili zapaljive tvari ili predmeti klase 2, ne smiju ulaziti osobe koje nose prenosive svjetiljke drugačije od svjetiljke konstruirane i izrađena tako da ne može zapaliti zapaljive pare ili plinove koji mogu prodrijeti u unutrašnjost vozila.

(2) Rad grijača na sagorijevanje u utovaru ili istovaru

Rad grijača na sagorijevanje vozila tip FL (vidi Dio IX), tijekom utovara i istovara i na mjestu utovara, zabranjen je.

(3) Zaštitne mjere u pogledu elektrostatičkih naboja

U slučaju vozila tip FL (vidi dio 9), mora se uspostaviti prikladan električni spoj sa okvira vozila na zemlju prije nego što se cisterne pune ili prazne. Uz to, brzina punjenja mora biti ograničena.

S3: Posebne odredbe za prijevoz zaraznih tvari

Za prijevozne jedinice u kojima se prevoze opasne tvari klase 6.2, primjenjuju se samo zahtjevi navedeni u stupcu (4) Tablice u poglavlju 8.1.4.1. Zahtjevi iz poglavlja 8.3.4 se ne primjenjuju.

S4: Vidi točku 7.1.7.

***NAPOMENA:** Posebna odredba S4 ne primjenjuje se na tvari navedene u 3.1.2.6 kad su tvari stabilizirane dodavanjem kemijskih inhibitora, tako da je SADT iznad 50°C. U tom slučaju, reguliranje temperature može biti potrebno u uvjetima prijevoza kad temperatura može premašiti 55°C.*

S5: Posebne odredbe o prijevozu radioaktivnoga materijala klase 7, samo u izuzetim paketima (UN brojevi 2908, 2909, 2910 i 2911)

Ne primjenjuju se uvjeti pisanom obliku navedenom u 8.1.2.1 (b) i u 8.2.1, 8.3.1 i 8.3.4.

S6: Posebne odredbe o prijevozu radioaktivnoga materijala klase 7 koji nije u izuzetim paketima

Ne primjenjuju se odredbe u 8.3.1 na vozila u kojima se prevoze samo pakovanja, zaštitna ambalaža ili kontejneri koji imaju listice opasnosti kategorije I BIJELO. Ne primjenjuju se odredbe u 8.3.4, pod uvjetom da ne postoji dodatna opasnost.

Ostali dodatni uvjeti ili posebne odredbe

S7: (*Obrisano*)

S8: Ako je u prijevoznu jedinicu natovareno iznad 2 000 kg takvih tvari, koliko god je to moguće, ne smije se zaustavljati zbog potrebe servisiranja u blizini naseljenih ili prometnih mjesta. Dulje zaustavljanje u blizini tih mjesta dozvoljeno je samo uz pristanak nadležnoga tijela.

S9: Za vrijeme prijevoza tvari, koliko god je to moguće, ne smije se zaustavljati zbog potrebe servisiranja u blizini naseljenih ili prometnih mjesta. Dulje zaustavljanje u blizini tih mjesta dozvoljeno je samo uz pristanak nadležnoga tijela.

S10: U razdoblju od travnja do listopada, kad su vozila u stanju mirovanja, pakovanja, ako je to prema zakonima države u kojoj se zaustavilo vozilo, moraju biti učinkovito zaštićena od sunca, npr. tendama koje moraju biti najmanje 20 cm iznad tereta.

S11: Ako je prema ostalim propisima koji vrijede u državi ugovornoj strani vozač prošao jednakovrijedni tečaj obuke pod drugim režimom ili za drugu namjenu, u koju su uključene teme navedene u odlomku 8.2.2.3.5, specijalistički tečaj ne mora se provesti ni u potpunosti ni djelomice.

S12: Ako ukupni broj pakovanja s radioaktivnim materijalom koje se prevozi u prijevoznoj jedinici ne premašuje 10, zbroj prijevoznih indeksa ne premašuje 3 i nema dodatnih opasnosti, uvjeti iz 8.2.1 vezano za obuku vozača se ne primjenjuju. Međutim, u tom slučaju vozači moraju dobiti prikladnu obuku vezano za uvjete prijevoza radioaktivnih tvari, razmjerno njihovim dužnostima. Ta ih obuka mora osvijestiti o opasnostima

radijacije vezanima za prijevoz radioaktivnih tvari. Takvu se obuku o podizanju svijesti mora potvrditi potvrdom poslodavca. Vidi i 8.2.3.

S13: *(Obrisano)*

S14: S14 zahtjevi poglavlja 8.4 koji se odnose na nadgledanje vozila moraju se primijeniti za vozila koja prevoze bilo koju količinu ovih tvari.

S15: Zahtjevi poglavlja 8.4 koji se odnose na nadgledanje vozila moraju se primijeniti za vozila koja prevoze bilo koju količinu ovih tvari. Međutim, zahtjeve poglavlja 8.4 nije potrebno primijeniti kada je teretni prostor zaključani i pakovanja koja se prevoze su drugačije zaštićena za bilo kakvu mogućnost istovara.

S16: Odredbe poglavlja 8.4 o nadzoru vozila primjenjuju se ako ukupna masa tvari na vozilu prelazi 500 kg.

Osim toga, vozila koja prevoze više od 500 kg tih tvari moraju, kad podliježu odredbama iz odjeljka 1.10.3, se nadzirati u svakom trenutku u skladu sa sigurnosnim planom iz pododjeljka 1.10.3.2 da se spriječi zlonamjerni čin i upozori vozača i nadležno tijelo u slučaju gubitka ili požara.

S17: Odredbe poglavlja 8.4 o nadzoru vozila primjenjuju se ako ukupna masa tvari na vozilu prelazi 1 000 kg.

S18: Odredbe poglavlja 8.4 o nadzoru vozila primjenjuju se ako ukupna masa tvari na vozilu prelazi 2 000 kg.

S19: Odredbe poglavlja 8.4 o nadzoru vozila primjenjuju se ako ukupna masa tvari na vozilu prelazi 5 000 kg.

S20: Zahtjevi poglavlja 8.4 koji se odnose na nadgledanje vozila moraju se primijeniti kada ukupna masa ovih tvari u vozila prijeđe 10 000 kg kao pakirane tvari ili obujam više od 3 000 litara u cisternama.

S21: Odredbe poglavlja 8.4 o nadzoru vozila primjenjuju se na sve materijale bez obzira na masu. Međutim, odredbe poglavlja 8.4 nije potrebno primjenjivati ako je:

- (a) teretni prostor zaključan ili su pakovanja koja se prevoze zaštićena od nezakonitoga istovara na drugi način; i
- (b) ako brzina doze ne prelazi $5\mu\text{Sv/h}$ na bilo kojemu dostupnomu mjestu na vanjskome dijelu vozila.

Osim toga, te tvari, kad podliježu odredbama iz odjeljka 1.10.3, moraju se nadzirati u svakom trenutku u skladu sa sigurnosnim planom iz pododjeljka 1.10.3.2 da se spriječi zlonamjerni čin i upozori vozača i nadležno tijelo u slučaju gubitka ili požara.

S22: Zahtjevi poglavlja 8.4 koji se odnose na nadgledanje vozila moraju se primijeniti kada ukupna masa ili obujam ovih tvari u vozila prijeđe 5 000 kg kao pakirane tvari ili 3 000 litara u cisternama.

S23: Zahtjevi poglavlja 8.4 koji se odnose na nadgledanje vozila moraju se primijeniti kada ukupna masa tvari prevožene u rasutom stanju ili obujam u cisternama na vozilu prijeđe 3 000 kg ili 3 000 litara.

S24: Zahtjevi poglavlja 8.4 koji se odnose na nadgledanje vozila moraju se primijeniti kada ukupna masa ovih tvari na vozilu prijeđe 100 kg."

POGLAVLJE 8.6

OGRANIČENJA ZA PROLAZ KROZ CESTOVNE TUNELE VOZILA KOJA PREVOZE OPASNE TVARI

8.6.1 Opće odredbe

Odredbe ovoga poglavlja primjenjuju se kada prolaz vozila kroz cestovne tunele je ograničen u skladu s 1.9.5.

NAPOMENA: Ograničenja koja nisu u skladu s 1.9.5 mogu se primjenjivati do 31 prosinca 2009 (vidi 1.6.1.12).

8.6.2 Cestovni znakovi ili oznake kojima se upravlja prolaz vozila koja prevoze opasne tvari

Kategorija tunela, dodijeljene u skladu s 1.9.5.1 od strane ovlaštenog organa cestovnim tunelima u svrhu ograničenja prolaza prijevoznih jedinica koje prevoze opasne tvari, mora biti naznačen prema sljedećim cestovnim znakovima i oznakama:

Znak i oznaka	Kategorija tunela
Nema znaka	Kategorija tunela A
Znak s dodatnom tablom sa slovom B	Kategorija tunela B
Znak s dodatnom tablom sa slovom C	Kategorija tunela C
Znak s dodatnom tablom sa slovom D	Kategorija tunela D
Znak s dodatnom tablom sa slovom E	Kategorija tunela E

8.6.3 Kôdovi tunela s obzirom na ograničenja

8.6.3.1 Ograničenja za prijevoz određenih opasnih tvari kroz tunelima su temeljena na kôdu tunela obzirom na ograničenja tih opasnih tvari, naznačen u Stupcu (15) tablice poglavlja 3.2. Kôdovi tunela obzirom na ograničenja su stavljeni između zagrada na dnu polja. Kada '(—)' je naznačen umjesto tunelskog kôda s obzirom na ograničenja, opasne tvari nisu subjekt tunelskog ograničenja; za opasne tvari kojima su dodijeljeni UN brojevi 2919 i 3331, ograničenja za prolaz kroz tunele mogu, međutim, biti dio posebnih sporazuma odobrenih od ovlaštenog organa temeljem 1.7.4.2.

8.6.3.2 Kada prijevozna jedinica natovarena opasnim tvarima sa različitim tunelskim kôdovima s obzirom na ograničenja, tunelski kôd s obzirom na ograničenja najvećeg ograničenja mora biti dodijeljen za dotični teret.

8.6.3.3 Opasne tvari koje se prevoze u skladu s 1.1.3 nisu subjektom tunelskog ograničenja i ne smiju biti uključene u određivanje tunelskog kôda s obzirom na ograničenja koji će biti dotičnom teretu na prijevoznoj jedinici, osim ako prijevozna jedinica mora biti označena u skladu s 3.4.13, ovisno o 3.4.14.

8.6.4 Ograničenja za prolaz prijevoznih jedinica koja prevoze opasne tvari kroz tunele

Ograničenja za prolaz kroz tunele primjenjuju se:

- na prijevozna jedinice za koje je obvezno označavanje prema 3.4.13 ovisno o 3.4.14, za prolaz kroz tunele kategorije E; i
- na prijevozne jedinice za koje je obvezna narančasta ploča za označavanje prema 5.3.2, u skladu s tablicom u nastavku nakon što je određena oznaka ograničenja prolaska kroz tunel koja se dodjeljuje cijelom teretu prijevozne jedinice.

Tunelski ograničavajući kod za cijeli teret	Ograničenja
B	Prolaz zabranjen kroz tunele kategorije B, C, D i E
B1000C	Prijevoz kada ukupna neto eksplozivna masa po prijevoznoj jedinici - prijeđe 1 000 kg: prolaz zabranjen kroz tunele kategorije B, C, D i E; - nije iznad 1 000 kg: prolaz zabranjen kroz tunele kategorije C, D i E
B/D	Prijevoz cisternama: prolaz zabranjen kroz tunele kategorije B, C, D i E; Ostali prijevoz: prolaz zabranjen kroz tunele kategorije D i E
B/E	Prijevoz cisternama: prolaz zabranjen kroz tunele kategorije B, C, D i E; Ostali prijevoz: prolaz zabranjen kroz tunele kategorije E
C	Prolaz zabranjen kroz tunele kategorije C, D i E
C5000D	Prijevoz kada ukupna neto eksplozivna masa po prijevoznoj jedinici - prijeđe 5 000 kg: prolaz zabranjen kroz tunele kategorije C, D i E; - nije iznad 5 000 kg: prolaz zabranjen kroz tunele kategorije D i E
C/D	Prijevoz cisternama: prolaz zabranjen kroz tunele kategorije C, D i E; Ostali prijevoz: prolaz zabranjen kroz tunele kategorije D i E
C/E	Prijevoz cisternama: prolaz zabranjen kroz tunele kategorije C, D i E; Ostali prijevoz: prolaz zabranjen kroz tunele kategorije E
D	Prolaz zabranjen kroz tunele kategorije D i E
D/E	U rasutom stanju ili prijevoz cisternama: prolaz zabranjen kroz tunele kategorije D i E; Ostali prijevoz: prolaz zabranjen kroz tunele kategorije E
E	Prolaz zabranjen kroz tunele kategorije E
-	Prolaz dopušten kroz sve tunele (Za UN br. 2919 i 3331, vidi i 8.6.3.1).

NAPOMENA 1: Na primjer, prolaz prijevozne jedinice koja prevozi UN 0161, prah, prašinu, klasifikacijskog kôda 1.3C, tunelskog ograničavajućeg kôda C5000D, u količinama kada je ukupna neto masa eksploziva 3000 kg je zabranjen u tunelima kategorija D i E.

NAPOMENA 2: Opasne tvari pakirane u ograničenim količinama koje se prevoze u kontejnerima ili prijevoznim jedinicama označenim u skladu s IMDG Pravilnikom ne podliježu ograničenjima za prolaz kroz tunele kategorije E kada ukupna bruto masa ambalaže koja sadrži opasne tvari pakirane u ograničenim količinama ne prelazi 8 tona po prijevoznoj jedinici.